

พฤติกรรมที่ตัดสินใจและสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตการศึกษา 11

นายรังสฤษดิ์ ศรีวิชัย

007410

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

ISBN 974-561-281-2

17087259

THE DECISION MAKING AND DIRECTING BEHAVIOR OF SECONDARY
SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE EDUCATION REGION ELEVEN

Mr. Rongsrit Seeveechai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1982

ISBN 974-561-281-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

พฤติกรรมการตัดสินใจและสั่งการของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11

โดย

นายรังสฤษฏ์ ศรีวิชัย

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

.....
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประภัสร์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมท)

.....
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

.....
.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการตัดสินใจและสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11

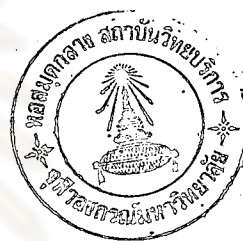
ชื่อนิสิต นายรังสฤษฏ์ ศรีวิชัย

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ฉวีนิภา คุปรัตน์

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2524

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจและสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในการบริหารงานด้านวิชาการ ชุกรการ บุคลากร กิจกรรมนักเรียนและความสัมพันธ์กับชุมชน

2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจและสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา 2 ลักษณะคือ

2.1. พฤติกรรมการตัดสินใจและสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่กับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

2.2. พฤติกรรมการตัดสินใจและสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนต่างกัน

3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการตัดสินใจและสั่งการในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดเล็กมีพฤติกรรมการตัดสินใจและสั่งการไม่แตกต่างกัน

2. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร

วิมลรัตน์

โรงเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมกำรตัดสินใจและสั่งการ ~~ที่~~แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 ทุกโรงเรียนโดยไม่มีกำรสุ่ม ใ้ประชากรจำนวน 142 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามแบบเลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประเมินค่า

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมุติฐานใช้สถิติ ไค สแควร์

สรุปผลการวิจัย

1. พฤติกรรมกำรตัดสินใจและสั่งการในการบริหารกำรศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 บ่งชี้ว่าผู้บริหารส่วนใหญ่มำกำรตัดสินใจและสั่งการด้วยตัวเองโดยอาศัยข้อมูลจากผู้ใ้บังคับบัญชา พฤติกรรมในลำดับรองลงไปคือผู้บริหารให้กลุ่มผู้ใ้บังคับบัญชาร่วมพิจารณาและตัดสินใจร่วมกัน

2. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีพฤติกรรมกำรตัดสินใจและสั่งการที่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กจะอาศัยข้อมูลจากผู้ใ้บังคับบัญชาแล้วมำกำรตัดสินใจด้วยตัวเองส่วนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่จะตัดสินใจและสั่งการโดยเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ใ้บังคับบัญชาร่วมพิจารณา รวบรวมความเห็นแล้วจึงตัดสินใจ

3. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งมีช่วงเวลากำรงตำหน่งผู้บริหารต่างกันจะมีพฤติกรรมกำรตัดสินใจและสั่งการต่างกัน

4. ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในกระบวนการตัดสินใจและสั่งการในการบริหารกำรศึกษา คือผู้บริหาร รองลงไปคือผู้ช่วยผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชา

5. ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจและสั่งการในการบริหาร การศึกษาซึ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับมากคือระบบราชการที่ล่าช้าและ ซ้ำซ้อน มีระเบียบกฎเกณฑ์มาก นิสัยบางประการของบูรณงาน ช่องทางการ ศึกษาสื่อสารที่ยืดยาวและซ้ำซ้อน และขาดข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title The Decision Making and Directing Behavior of
Secondary School Administrators in the Education
Region Eleven.

Name Mr. Rongsrit Seeveechai

Thesis Advisor Natnipa Cooperat, Ph.D.

Department Educational Administration

Academic Year 1981

ABSTRACT

The Purposes of the Study

1. To study the decision making and directing behavior of secondary school administrators in academic, school business, administrative personnel, student affairs, and in relations with the community.
2. To compare the decision making and directing behavior of secondary school administrators in 2 aspects as follows:
 - 2.1 The behavior of the administrators in a large secondary school and that of a small secondary school.
 - 2.2 The behavior of the administrators who are in the position for a different period of time.
3. To study the problems and abstacles in the decision making and directing process in secondary schools.

Hypotheses

1. There is no difference in the decision making and directing behavior of administrators in a large and a small school.

2. There is no difference in the decision making and directing behavior of administrators who are in the position for a different period of time.

Procedures

Data is obtained from all 142 secondary school administrators in the education region eleven.

The instrument used was a check-list and rating scale questionnaire constructed in the areas of academic, school business, administrative personnel, student affairs, and in relations with the community.

The statistical treatment included percentage, arithmetic mean, standard deviation, and chi-square test.

Findings

1. The result of the research indicates that the decision making and directing behavior of most of the secondary school administrators was done by themselves and taking into account the information from their staff. Apart from this, the administrators

also allowed their staff to participate in the decision making process.

2. Administrators in a large secondary school have a different decision making and directing behavior to that of the administrators in a small secondary school depends on the information and data from the staff and make their own decision, whereas, the administrators in a large secondary school gives the opportunity to the staff to participate in the decision making process. The staff are asked to give opinions and the decision is then made.

3. The administrators who are in the position for a different period of time have different decision making and directing behavior.

4. The person who has the most important role in the decision and directing process is the administrator. Next is the assistant administrator and head of the academic subject respectively.

5. The problem and obstacle in the decision making and directing process in educational administration is the red-tape and complications within the bureaucracy, for example, strict regulations, lengthy process, lack of correct and up - to - date data.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดีเพราะความกรุณาของอาจารย์
ดร.ณัฐนิภา คุณรัตน์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยที่กรุณาชี้แนะ ให้ความช่วย
เหลือตลอดจนตรวจและแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง นอก
จากนี้อาจารย์ ดร.ประภท กุปรัตน์ ได้กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อ
การวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้คำแนะนำ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบ
ถามได้แก่ อาจารย์ประยูร ชีระพงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมคงคา
ดร.สุรัฐ ศิลปอนันต์ รองเลขาธิการ ก.ค. อาจารย์วาทิ ร.ต.จรัญ โสภ-
ดิพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ อาจารย์อาภา อุกมรัตน์ ผู้อำนวยการ
การโรงเรียนสายปัญญา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่กล่าวนามมาแล้ว ณ
โอกาสนี้

สุดท้ายขอขอบคุณคุณสมบัติ รพี อมต ที่เป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

รังสฤษฎ์ ศรีวิชัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๘
รายการตารางประกอบ	๙

บทที่

1. บทนำ	1
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1. กระบวนการบริหาร	10
2.2. ประเภทของการตัดสินใจ	12
2.3. กระบวนการตัดสินใจสั่งการ	13
2.4. การดำเนินการตัดสินใจและสั่งการ	15
2.5. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและสั่งการ ..	17
2.6. อุปสรรคของการตัดสินใจสั่งการ	23
2.7. งานบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	26
2.8. กระบวนการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	27
2.9. ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	31
3. วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	43
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	118
ประวัติ	135

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1.	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ และวุฒิ	58
2.	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งและระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง	59
3.	จำนวนโรงเรียนจำแนกตามจำนวนนักเรียนและจำนวนผู้ช่วยผู้บริหาร	60
4.	จำนวนโรงเรียนจำแนกตามการจัดทำแผนภูมิวงจร	60
5.	องค์การและไม่มีวิงงแผนภูมิวงจร	61
5.	จำนวนโรงเรียนจำแนกตามการจัดทำคู่มือครู	62
6.	จำนวนของพฤติกรรมการตัดสินใจและสั่งการของผู้บริหาร	63
7.	เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจและสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่	73
8.	เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจและสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ทางด้านการบริหารงานวิชาการ	78
9.	เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจและสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ทางด้านการบริหารงานธุรการ	79
10.	เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจและสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ทางด้านการบริหารงานบุคคล	80
11.	เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจและสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ทางด้านการบริหารกิจการนักเรียน	81

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12. เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจและสั่งการของ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ทางค่าน การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน	82
13. เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจและสั่งการของ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารต่างกัน	83
14. เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจและสั่งการของ ผู้บริหารซึ่งมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งต่างกัน ทางค่านการบริหารงานวิชาการ	88
15. เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจและสั่งการของ ผู้บริหารซึ่งมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งต่างกัน ทางค่านการบริหารงานธุรการ	89
16. เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจและสั่งการของ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ต่างกันทางค่านการบริหารงานบุคคล	90
17. เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจและสั่งการของ ผู้บริหารซึ่งมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งต่างกัน ทางค่านการบริหารกิจการนักเรียน	91
18. เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจและสั่งการของ ผู้บริหารซึ่งมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งต่างกัน ทางค่านการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน	92
19. แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของบทบาทของผูกรวมในระบบการตัดสินใจ	

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

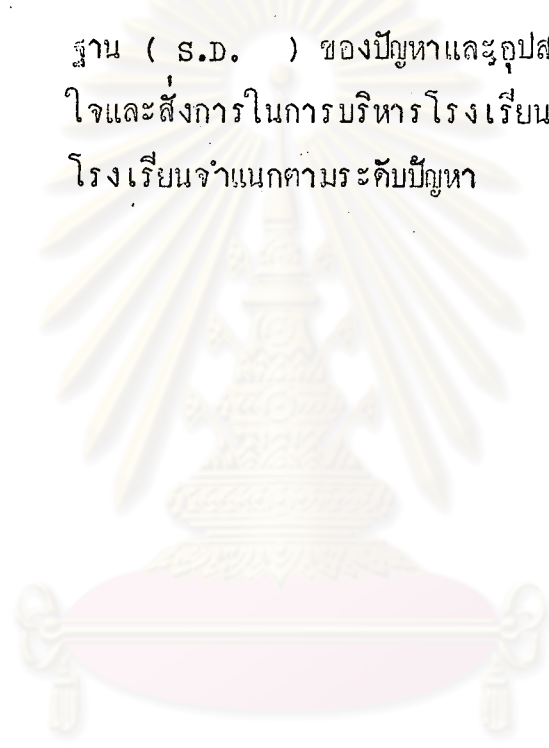
หน้า

และสิ่งการจำแนกตามระดับของบทบาท

93

- 20. แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจและสิ่งการในการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามระดับปัญหา

101

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย